

MEESTER!
ONDERWIJSINZICHT

Martijn van Schaik

06 48 46 64 07
meester@mvanmartijn.eu
www.meesteronderwijsinzicht.nl
www.hetvmbowerkt.nl

Ontwikkelingsgericht werken in de vmbo-klas

Atlas Studiedag 14-11-2013
Gedrag in de klas

Slettentheorie

–Volkskrant, 3-11-2013

Soc. Constructivisme

Van Oers (2006): Sociaal constructivisme:

'constructie' als verklarend concept

zonder

duidelijke uitleg van het proces zelf

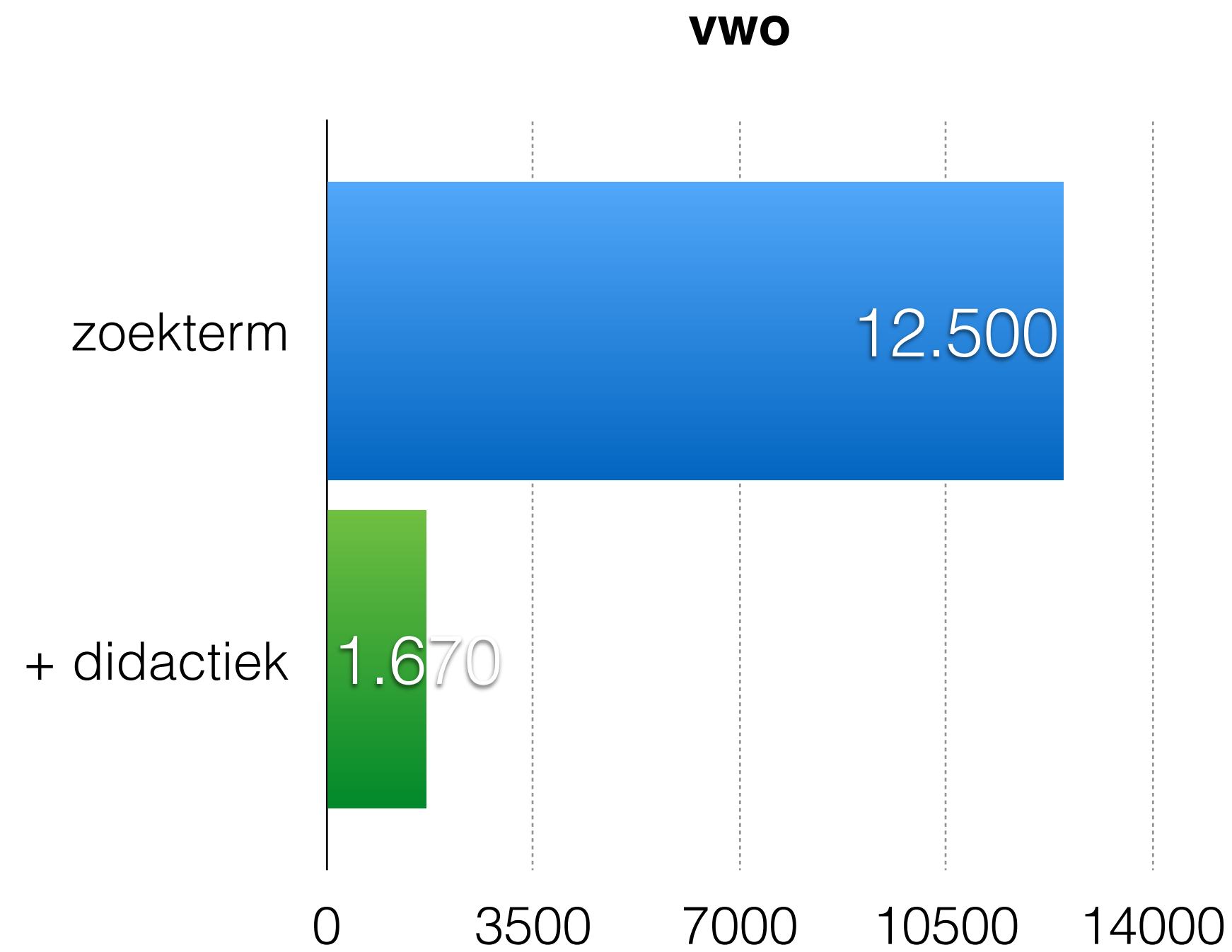
- Hoe verloopt het proces van constructie precies?

Inhoud

- Wat werkt volgens onderzoek
  - principes voor de praktijk
- Praktische uitwerkingen en voorbeelden (ontwerpen)
- Cultuurhistorische theorie
- Ontwikkelingsgericht vmbo

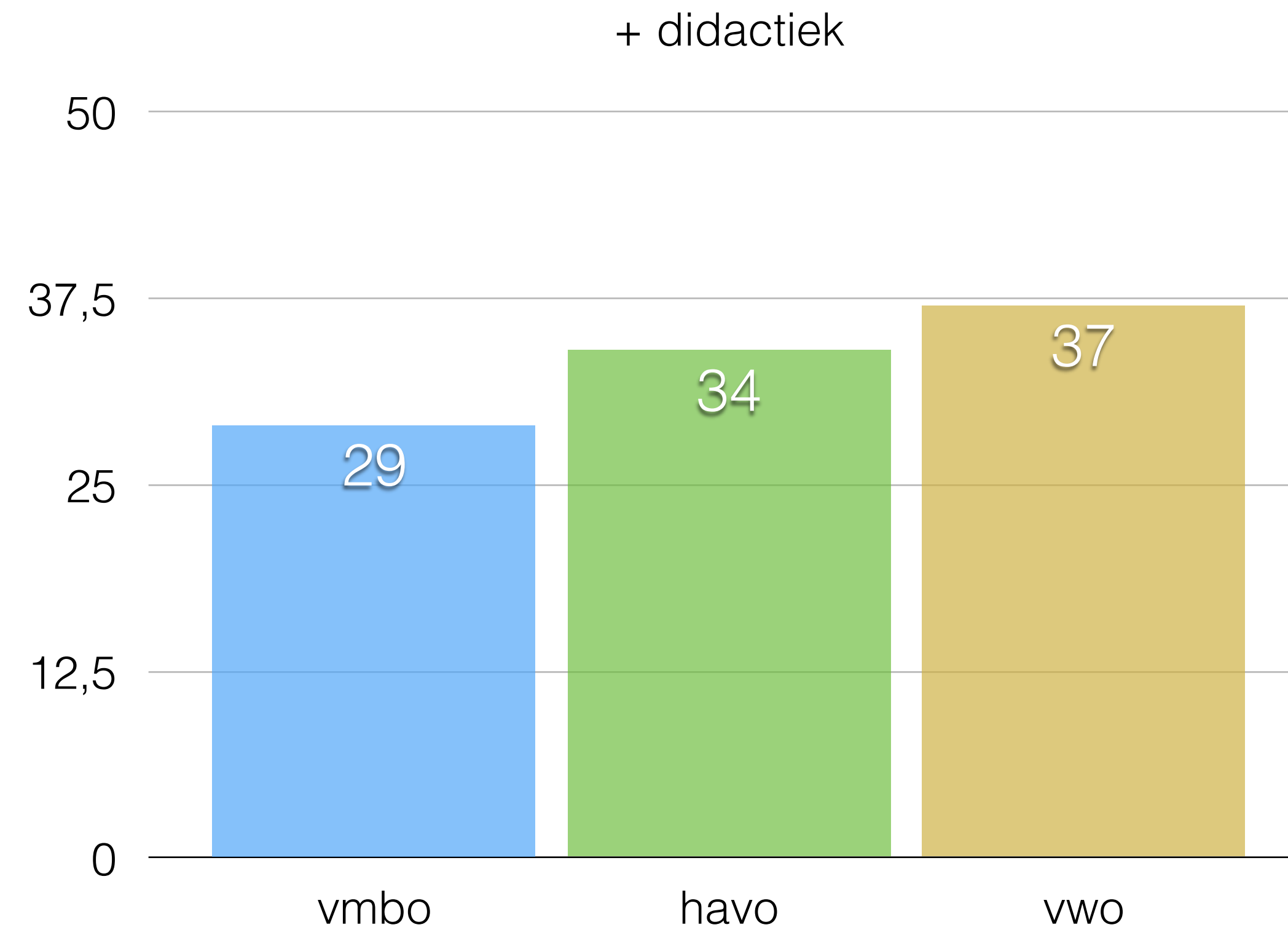
Onderzoek in het vmbo

Inventarisatie van onderzoek in het vmbo

Onderzoek in het vmbo

Inventarisatie van onderzoek in het vmbo

Wat werkt?

Onderwijspedagogisch perspectief:

- Onderzoek dat de verbinding legt tussen het handelen van de docent en de doelen van het onderwijs.
- Wat blijkt te werken en waartoe?

VMBO perspectief (Van de Laarschot & Heusden, 2012):

- Ped.did. aansluiten bij leerlingen
- Beroepsgericht werken
- Contextgericht werken

Onderzoeken

Maaïke Koopman (2010):

Doelorientaties , informatieverwerking en kennisontwikkeling in CGO.

Martijn van Schaik (2010):

Modellen als 'tools' op kennisrijke werkplekken

Janneke van de Pol (2012):

Scaffolding tijdens docent-student interactie

Anoesjka Boersma (2013):

Motivatie voor schools leren door werken als leergemeenschap voor beroepsvoorbereiding.

Principes voor de praktijk

Pedagogisch-didactisch aansluiten bij de leerlingen:

- Leer de leerlingen goed kennen: zorg dat je hun doeloriëntaties en informatieverwerkingsstrategieën kent
- Controleer telkens de mate waarin leerlingen om begeleiding en hulp vragen
- Houd de taakgerichtheid van de leerlingen in de gaten
- Balanceren tussen vaste structuur en agency van leerlingen in het hele curriculum
- Creëer motivatie vanuit leerlingen door ze activiteiten te laten doen die echte beroepspraktijken benaderen.

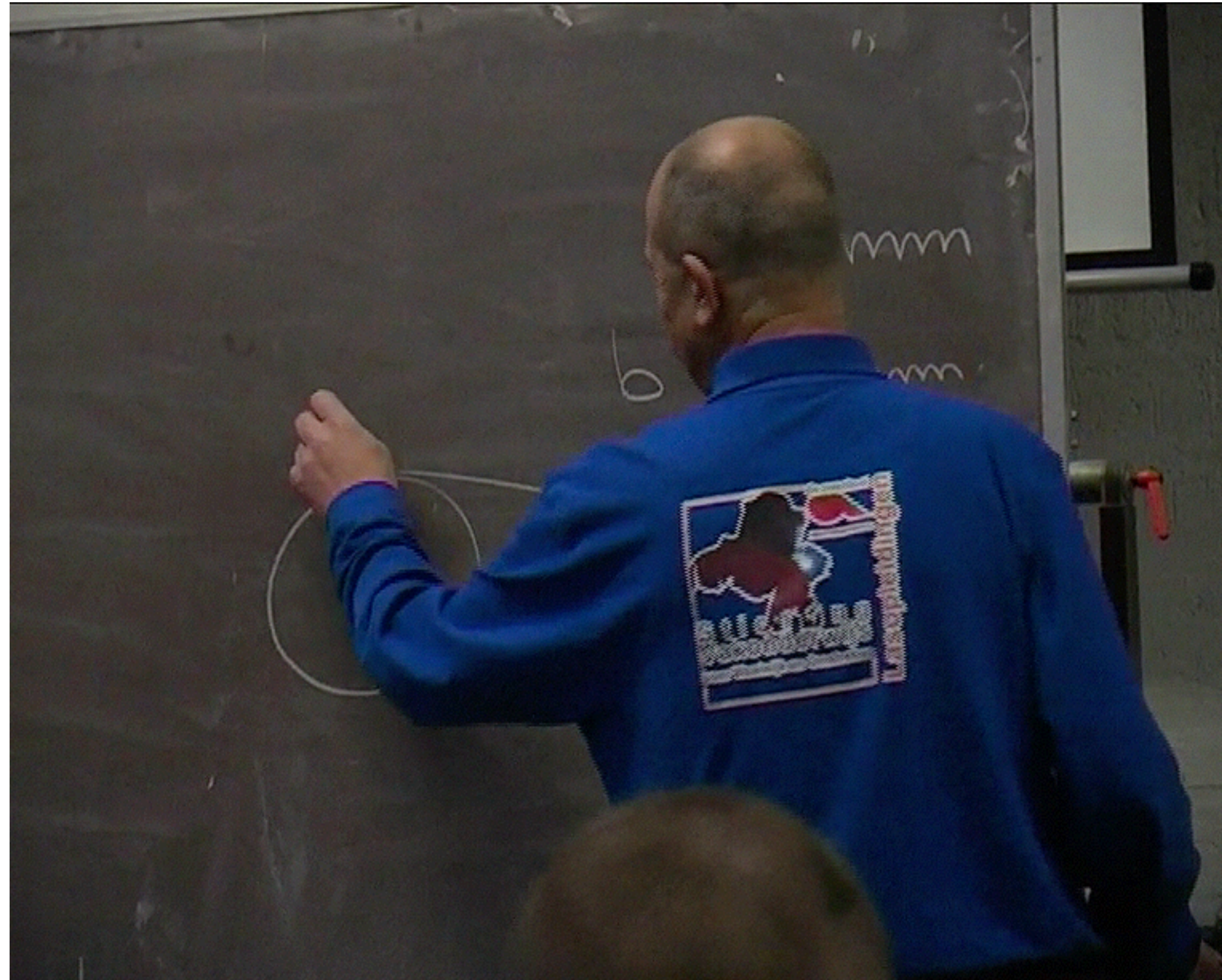
Principes voor de praktijk

Beroepsgericht en contextgericht werken

- Betekenisvolle/authentiek opdrachten voor leerlingen die verbonden kunnen worden aan theorie
- Laat leerlingen kennis als instrument in het beroepsproces gebruiken
- Selecteer opdrachten die een heel 'echt' werkproces opleveren

Ter illustratie

Gedrag in de klas (van de leraar)

1. Aansluiten & doelgericht $\geq$ voorkennis & toetsen

= 'ontwerpen' met de leerlingen en relevante opdrachten (die gebruikt gaan worden)

(zie Van Schaik & Koopman & Boersma)

2. Gericht op volgende stap van de leerling $\geq$ BHV model

= continue checken en feedback (& sturing) geven

(zie Van de Pol)

Ontwikkelingsgericht werken in de klas

OGO: ca 300 scholen

1. Thematisch werken:

Beroepspraktijken simuleren en de 'culturele tools' leren gebruiken.

2. Werken in de 'zone van naaste ontwikkeling':

Vooruit lopen op de leerling d.m.v. 'scaffolding'

“De onderwijskunde moet worden voortgestuwd door theorieën die voortgebouwd zijn op empirische data in plaats van op tradities, hypes en methodologische gebreken (zoals Homo Zappaceticus, Web/Learning 2.0 en breinvriendelijk lesgeven).”

–Van Merriënboer & Kirschner, 2006

Literatuur

Koopman, M. (2010). *Students' goal orientations, information processing strategies and knowledge development in competence-based pre-vocational secondary education*. Eindhoven University of Technology, Eindhoven. Retrieved from <http://alexandria.tue.nl/extra2/652885.pdf>

Van de Pol, J. (2012). *Scaffolding in teacher-student interaction. Exploring, measuring, promoting and evaluating scaffolding*. University of Amsterdam, Amsterdam. Retrieved from <http://dare.uva.nl/cgi/b/bib/bib-idx?type=simple;lang=nl;c=uvadis;sid=fdd1b3c7256a442123661d31d856cab7;rgn1=entire%20record;q1=scaffolding;Submit.x=0;Submit.y=0;sort=publicationyear;cc=uvadis;view=reslist;fmt=long;page=reslist;start=1;size=1>

Oers, B. (2013). An Activity Theory View on the Development of Playing. In I. Schousboe & D. Winther-Lindqvist (Eds.), *Children's Play and Development* (Vol. 8, pp. 231–249). Springer Netherlands. Retrieved from http://dx.doi.org/10.1007/978-94-007-6579-5_14

Van Schaik, M. (2010). *Co-constructing models as tools in vocational practice. Learning in a knowledge-rich environment*. Free Musketeers, Zoetermeer. Retrieved from <http://www.ubvu.vu.nl/dissertations/temp/temp20.pdf?CFID=262404&CFTOKEN=59024a4367b44fba-3AEB2733-5056-8631-D180D1596E1F393F&jsessionid=0BB3079D30B25F8C95CFC82B0DD26484.cfusion>

Wardekker, W., Boersma, A., Ten Dam, G., & Volman, M. (2012). Motivation for school learning: Enhancing the meaningfulness of learning in communities of learners. In M. Hedegaard, A. Edwards, & M. Fler (Eds.), *Motives in children's development: cultural-historical approaches* (pp. 153–169). Cambridge; New York: Cambridge University Press.